

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1489/2024
14.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Светлане Томић Јокић, председника већа, Бојане Пауновић, Дијане Јанковић, Гордане Којић и Александра Степановића, чланова већа, са саветником Машом Денић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Драгана Богдановића и др., због кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. Кривичног законика и др., одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног Драгана Богдановића, адвоката Небојше Шеперца, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Јагодини К 34/22 од 19.10.2023.године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 191/24 од 04.04.2024. године, у седници већа одржаној дана 14.11.2024.године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Драгана Богдановића, адвоката Небојше Шеперца, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Јагодини К 34/22 од 19.10.2023.године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 191/24 од 04.04.2024. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Јагодини К 34/22 од 19.10.2023.године, ставом првим, окривљени Драган Богдановић оглашен је кривим за кривично дело неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. КЗ и осуђен је на казну затвора у трајњу од три године и два месеца, коју ће издржати по правноснажности пресуде и у коју му се урачунава време проведено у притвору од 30.04.2020. до 15.05.2020.године. Такође, одлучено је да трошкови кривичног поступка у овом делу падају на терет окривљеног, а о чијој висини ће суд одлучити посебним решењем.

Истом пресудом, ставом другим, окривљени АА је ослобођен од оптужбе да је извршио кривично дело неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. КЗ. Такође, одлучено је да трошкови

кривичног поступка окривљеног падају на терет буџетских средстава суда, а о чијој висини ће суд одлучити накнадно посебним решењем.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 191/24 од 04.04.2024. године, делимичним усвајањем жалбе јавног тужиоца ВЈТ у Јагодини, преиначена је пресуда Вишег суда у Јагодини К 34/22 од 19.10.2023.године, само у делу одлуке о казни на коју је осуђен окривљени Драган Богдановић, тако што је Апелациони суд у Крагујевцу, окривљеног Драгана Богдановића, за кривично дело неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 1. КЗ, за које је оглашен кривим пресудом, осудио на казну затвора у трајњу од седам година и седам месеци, у коју му је урачунао време проведено у притвору од 30.04.2020. године до 15.05.2020. године, док је жалбу јавног тужиоца ВЈТ у Јагодини у преосталом делу и жалбу браниоца окривљеног Драгана Богдановића, одбио као неосноване и првостепену пресуду у непреиначеном делу потврдио.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног Драгана Богдановића, адвокат Небојша Шеперац, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и повреде кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев и преиначи побијане одлуке тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе или укине побијане пресуде и предмет врати на поновно одлучивање Вишем суду у Јагодини.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховном јавном тужиоцу, у складу са одредбом члана 488. став 1. ЗКП, па је у седници већа која је одржана без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство, у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет те је након оцене навода захтева, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Бранилац окривљеног у поднетом захтеву за заштиту законитости указује да је побијаним пресудама учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, јер се пресуде заснивају на доказу на коме се не могу заснивати и то на записницима о саслушању окривљених ББ и ВВ датим у полицији и то ПС Параћин дана 23.01.2020. године, а који су већим делом дати без присуства адвоката, који је дошао на крају саслушања и да је записник непрописно састављен од стране овлашћеног службеног лица, а да је исти требало да састави записничар, те је поступљено противно члану 232. став 2. ЗКП и члану 235. став 2. ЗКП.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног се, по оцени Врховног суда, не могу прихватити као основани.

Ово из разлога јер записници о саслушању окривљених ББ и ВВ дати у полицији и то ПС Параћин дана 23.01.2020. године, представљају законите доказе и по начину прибављања и по својој садржини и на истима се може заснивати пресуда, с обзиром да из списка предмета произлази да је ова доказна радња (саслушање окривљених) предузета у складу са одредбама чланова 68., 85. и 86. Законика о кривичном поступку, а које одредбе се односе на ову радњу доказивања. Из списка предмета произлази да су наведени записници састављени у присуству изабраног браниоца окривљених (адвоката Ивана Ристића), да су окривљени на основу члана 68. ЗКП поучени о својим правима у предистражном поступку, пре свега о праву на браниоца, да нису дужни ништа да изјаве, да могу да ускрате одговор на поједина питања, слободно изнесу своју одбрану и признају или не признају кривицу, саопштено им је кривично дело које им се ставља на терет, те да су, након омогућеног поверљивог разговора са браниоцима, окривљени изјавили да желе да изнесу своју одбрану, а после давања исказа и упозорења у смислу члана 235. став 1. ЗКП да имају право да прочитају записник или да захтевају да им се исти прочита, окривљени су, након читања записника, својеручно потписали записник, као и њихов бранилац, а примедбе на поступање полиције од стране окривљених и њихових бранилаца није било, при чему су наведени записници потписани и од стране овлашћеног службеног лица.

Стоји чињеница да записнике о саслушању окривљених ББ и ВВ сачињене дана 23.01.2020. године од стране овлашћеног службеног лица ПС Параћин, није потписао записничар, међутим та чињеница по налажењу овог суда, не чини овај доказ незаконитим у садржинском смислу и нема за последицу његово обавезно издвајање из списка предмета. Ово из разлога јер одредбом члана 235. став 10. ЗКП није изричито прописано да ако записничар не потпише записник на крају, да се на том доказу не може заснивати судска одлука. Дакле, реч је о повреди релативног карактера, тако да непотписивање записничара на крају записника о саслушању окривљеног нема за последицу увек незаконитост доказа, већ је суд овлашћен да у току поступка цени законитост тог доказа, односно да ли је повреда одредбе члана 235. став 10. ЗКП таквог значаја да тај доказ треба издвојити из списка предмета, а суд је у конкретном случају оценио да су наведени записници законити и да их не треба издвојити из списка предмета.

Како се, по оцени овог суда, записници о саслушању окривљених ББ и ВВ састављени пред овлашћеним службеним лицима ПС Параћин, дана 23.01.2020. године, сматрају законитим доказима на којима се пресуда може заснивати, а самим тим законитим се сматрају и одбране окривљених ББ и ВВ, дате на тим записницима, то су по налажењу Врховног суда, неосновани наводи захтева браниоца окривљеног Драгана Богдановића којима се указује да је заснивањем побијаних пресуда на одбранама ове двојице окривљених учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Бранилац окривљеног у поднетом захтеву за заштиту законитости указује да је побијаним пресудама учињена битна повреда одредаба кривичног поступка

из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, јер се пресуде заснивају на доказу на коме се не могу заснивати и то записнику о вештачењу НЦКФ Одсек у Нишу бр.234-3-371/20 од 19.02.2020. године.

С тим у вези бранилац истиче, да је наведена биљна материја, која је претходно према потврди о привремено одузетим предметима одузета од окр.ББ дана 23.01.2020. године, достављена од стране овлашћених службених лица ПУ Јагодина, а по усменом налогу заменика јавног тужиоца ВЈТ у Јагодини Ненада Нецића на вештачење НЦКФ - у, из разлога хитности. Међутим, поред записника о вештачењу НЦКФ, не постоји службена белешка да је јавни тужилац усмено одредио вештачење наведене биљне материје, што читаву радњу чини незаконитом.

Поред тога указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног истиче да након извршеног прегледа лица окр. ББ и одузимања предмета, овлашћена службена лица нису саставила записник у смислу члана 286. ЗКП, нити постоји доказ да је о предузимању ове мере полиција обавестила тужиоца или поднела извештај судији за претходни поступак. Надаље, бранилац истиче да у потврди о враћеним предметима није наведено време када је телефон враћен, што је обавезни елемент потврде. Имајући све наведено у виду по налажењу одбране поред записника о вештачењу биљне материје, незаконит доказ су и потврда о одузетим предметима ПУ Јагодина ПС Параћин ОП бр.10/20 од 23.01.2020.године, као и потврди о враћеним предметима ПС Параћин број 10/20 од 23.01.2020. године и на овако прибављеним доказима се не може заснивати пресуда.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног се, по оцени Врховног суда, не могу прихватити као основани.

Одредбом члана 286. став 1. ЗКП прописано је ако постоје основи сумње да је извршено кривично дело за које се гони по службеној дужности, полиција је дужна да предузме потребне мере да се пронађе учинилац кривичног дела... да се открију и обезбеде трагови кривичног дела и предмети који могу послужити као доказ... а у ставу 2. истог члана прописано је да у циљу испуњења дужности из става 1. полиција може: да тражи потребно обавештење од грађана, да изврши потребан преглед превозних средстава, путника и пртљага, ... да предузме друге потребне мере и радње, те да о чињеницама и околностима које су утврђене приликом предузимања појединих радњи и предметима који су пронађени или одузети, а могу бити од интереса за кривични поступак, саставе записник или службену белешку.

Одредбом члана 147. ЗКП прописано је да ће орган поступка предмете који се морају одузети по кривичном законнику или могу послужити као доказ у кривичном поступку привремено одузети и обезбедити њихово чување, док је одредбама члана 150. ЗКП прописано да се лицу од кога су предмети одузети

издаје потврда у којој ће се ти предмети описати, навести где су пронађени, од кога се одузимају као и својство и потпис лица које радњу спроводи.

Одредбом члана 151. став 1. ЗКП прописано је да ће се предмети који су у току поступка привремено одузети вратити држаоцу ако престану разлози због којих су предмети привремено одузети, а не постоје разлози за њихово трајно одузимање (члан 535.).

Према потврди о привремено одузетим предметима ПУ Јагодина ПС Параћин ОП бр.10/20 од 23.01.2020.године, од окривљеног ББ одузета је једна кесица од пвц-а, беле боје неправилног облика, у којој се налазила сасушена биљна материја зелене боје, један опушак од ручно прављене цигарете и један телефон марке „Моторола“ црне боје са припадајућом картицом. Према потврди о враћеним предметима ПС Параћин број 10/20 од 23.01.2020. године, окривљеном ББ овлашћена службена лица полиције су вратила марке „Моторола“ црне боје са припадајућом картицом.

У конкретном случају није ни био неопходан извештај судији за претходни поступак у смислу члана 160. ЗКП, који се подноси приликом претресања стана и других просторија или лица без наредбе о претресању како то погрешно закључује бранилац, већ је обављен преглед лица окр. ББ, у складу са овлашћењима органа предистражног поступка – овлашћењима полиције, у смислу члана 286. ЗКП, о чему је обавештен јавни тужилац. Сходно изнетом, ни потврда о привремено одузетим предметима, ни потврда о враћеним предметима, не представљају незаконите доказе, с обзиром да су издате од стране Полицијске управе у Јагодини ПС Параћин као надлежног органа, да је овлашћено службено лице ПС Параћин, поступајући на основу члана 147. ЗКП, приликом предузимања потребних мера из члана 286. став 1. и 2. ЗКП, од окривљеног привремено одузело пвц кесицу у којој се налазила сасушена биљна материја зелене боје, као и остале наведене предмете. Према томе, потврда о привремено одузетим предметима је сачињена у складу са одредбом члана 150. ЗКП и потписана од стране окривљеног, без примедби и овлашћеног службеног лица. Такође и потврда о враћеним предметима је састављена од овлашћеног службеног лица ПС Параћин у складу са одредбом члана 151. став 1. ЗКП и потписана од стране окривљеног.

Имајући у виду да су овлашћена службена лица критичном приликом поступала у складу са својим овлашћењима из члана 286. став 1. ЗКП (ако постоје основи сумње да је извршено кривично дело за које се гони по службеној дужности, полиција је дужна да предузме потребне мере, поред осталог да се открију или обезбеде трагови кривичног дела и предмети који могу послужити као доказ...), као и да су у складу са одредбом члана 286. став. 4. ЗКП, обавестили јавног тужиоца и доставили му уз кривичну пријаву све наведене писане доказе, напред изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, којима се указује на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, су неосновани.

Надаље, из списка предмета, произлази да су дана 10.02.2020. године, овлашћена службена лица ПУ Јагодина, доставила НЦКФ Одсек у Нишу, биљну материју одузету од окр. ББ по усменом налогу заменика ВЈТ у Јагодини Ненада Нецића, а пре доношења наредбе ВЈТ Јагодина о спровођењу истраге, из разлога хитности.

Одредбом члана 117. став 1. ЗКП прописано је да ће орган поступка по службеној дужности или на предлог странке и браниоца одредити вештачење писаном наредбом, а ако постоји опасност од одлагања вештачење се, уз обавезу састављања службене белешке, може и усмено одредити.

По оцени Врховног суда, вештачење се односи на материју која је вештацима достављена ради утврђивања њене врсте, па су се они у свом налазу и мишљењу о томе изјаснили, анализом достављеног материјала. Како је законом прописана ситуација у којој не мора постојати писана наредба за вештачење, у конкретном случају због хитности поступања, постојали су услови да се предметно вештачење одреди и усмено, што је овлашћени тужилац и учинио, а који је о предузетим радњама обавештен од стране овлашћених службених лица у складу са чланом 285. ЗКП и 286. ЗКП и која документација је достављена тужиоцу уз кривичну пријаву.

Наведено произлази из чињенице да је у уводном делу записника о вештачењу НЦКФ Одсек у Нишу бр.234-3-371/20 од 19.02.2020. године, констатовано да је вештачење предузето по усменој наредби заменика јавног тужиоца, као органа који руководи предистражним поступком, у складу са одредом члана 117. став 1. ЗКП, па је без утицаја чињеница што није састављена посебна службена белешка о наведеним околностима. С обзиром да је вештачење извршено од стране овлашћене установе и овлашћеног вештака, пропуст поступајућег тужиоца да по усменом одређивању вештачења сачини службену белешку није утицао на законитост овог доказа, што аргументовано образлаже и у пресуди Апелациони суд у Крагујевцу Кж1 191/24 од 04.04.2024. године (страна 4. други пасус).

По оцени Врховног суда овако изведена доказна радња вештачења представља доказ који се заснива на Законику о кривичном поступку, па супротно наводима захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Драгана Богдановића, побијане пресуде нису донете уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости указује и на повреду закона из члана 439. тачка 3) ЗКП, наводима да у конкретном случају нису постојали услови за примену члана 55а КЗ, јер окривљени није извршио кривично дело за које је оглашен кривим у овом кривичном поступку у року од 5 година након што је издржао казну затвора по претходној осуди, па је преиначењем првостепене пресуде у погледу одлуке о казни затвора Апелациони суд у Крагујевцу повредио закон.

Одредбом члана 55а КЗ прописано је да ће за кривично дело учињено са умишљајем, за које је прописана казна затвора, суд изрећи казну изнад половине распона прописане казне по следећим условима: 1) ако је учинилац раније два пута осуђен за кривична дела учињена са умишљајем на затвор од најмање једну годину; 2) ако од дана отпуштања учиниоца са издржавања изречене казне до извршења новог кривичног дела није протекло пет година.

Из извештаја из казнене евиденције, која се налази у списима предмета произилази да је окривљени Драган Богдановић раније три пута осуђиван за кривична дела учињена са умишљајем на казну затвора у трајању од најмање једне године и то пресудом Окружног суда у Јагодини К 6/02 од 24.04.2003. године, којом је осуђен на казну затвора у трајању од десет година и шест месеци, пресудом Окружног суда у Јагодини К 162/03 од 11.06.2007. године, којом је осуђен на казну затвора у трајању од једне године и пресудом Окружног суда у Нишу К 10/06 од 17.09.2007. године, којом је осуђен на казну затвора у трајању од три године, која је преиначена пресудом Врховног суда Србије у Београду Кж 12396/07 на казну затвора у трајању од четири године. Како од дана отпуштања окривљеног са издржавања казне по пресуди КВ 69/10 (којом пресудом је окривљеном изречена јединствена казна затвора у трајању од четири године) коју је издржавао у периоду од 20.12.2001. до 20.04.2016. године, до извршења кривичног дела за које је окривљени оглашен кривим у овом кривичном поступку (23.01.2020. године), није протекло пет година, то су у конкретном случају испуњени сви услови за примену одредбе члана 55а КЗ, која се односи на одмеравање казне у случају вишеструког поврата.

Из наведених разлога, Врховни суд је захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Драгана Богдановића, адвоката Небојше Шеперца и у овом делу оценио као неоснован с обзиром да у побијаним пресудама није учињена повреда закона из члана 439. тачка 3) ЗКП у вези члана 55а КЗ.

Осталим наводима захтева, бранилац указује на чињенице везане за поступак саслушања окривљених у полицији, о току поступка пред првостепеним судом, предложеним доказима, о времену када су предмети враћени окривљеном, анализи транскрипта разговора, те временској недоследност доказа, садржини комуникације између окривљених, те предлозима доказа од стране одбране, ДНК вештачењу које је предлагано, на који начин одбрана оспорава и полемиче са утврђеним чињеничним стањем у смислу члана 440. ЗКП.

Међутим, како повреда одредбе члана 440. ЗКП, не представља законски разлог у оквиру повреда побројаних у члану 485. став 4. ЗКП због којих је подношење захтева за заштиту законитости дозвољено окривљеном преко браниоца, то се Врховни суд у оцену навода захтева у овом делу није упуштао.

Из изнетих разлога, Врховни суд је захтев за заштиту законитости оценио неоснованим и, на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Маша Денић, с.р.

Председник већа-судија
Светлана Томић Јокић, с.р.

За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић